

Eva Metelková „Antropologické konstanty lásky, života a smrti v díle Thortona Wildera“

bakalářská práce – FHS UK Praha 2008

posudek vedoucího práce

zpracoval: doc. PhDr. Zdeněk PINC

leden 2008

Eva Metelková věnovala svoji bakalářskou práci kdysi – řekněme ještě před čtyřiceti lety významnému, dnes poněkud opomíjenému americkému autorovi Thortonu Wilderovi. Přečetla celé jeho dosti obsáhlé dílo, seznámila se s nejvýznamnější monografií autorovi věnovanou, udělala si rešerši z recenzí a časopiseckých článků. K autorovi jsem ji přivedl já, věnoval jsem mu jednu kapitolu své disertace v šedesátých letech a měl jsem pocit, že jde o autora, na kterém lze příkladně předvést literární dílo jako antropologický pramen. Nesu také odpovědnost za autorčinu volbu skeletového překladu (C.Geertz „Works and Lives“), neboť jsem měl za to, že Geertzova symbolická antropologie by mohla být vhodným teoretickým rámcem práce. Tato volba asi nebyla příliš šťastná, jednak pro Geertzův komplikovaný literární jazyk a styl, jednak proto, že materiál, který zpracovává, předpokládá větší antropologickou zkušenost, než kterou autorka disponuje. Navíc je obtížné uchopit díla slavných antropologů jako tzv. krásnou literaturu. Teprve však po zvládnutí tohoto kroku lze se zdarem přistoupit k beletristickému dílu jako k literárnímu pramenu. Wilder jako antropolog studuje fenomén „homo americanus“ a to jednak zevnitř – je Američan, jednak zvenčí, autorka jej správně zařazuje mezi „evropské spisovatele“ ve Spojených státech. Píše-li o Římu éry G.I.Caesara nejde mu o doplnění poznatků klasické antiky, ale o problémy současníků, jež jsou v zásadě stejné jako před dvěma tisíci lety a, jak je Wilder pevně přesvědčen, nezmění se ani v budoucnosti, pokud lidstvo zůstane lidstvem. V této problematice autorka práce nezískala náležitý vhled a Geertz ji spíše svedl na scestí. Je spíše mou než autorčinou vinou, že jsem trval na původním záměru. Překlad se také příliš nezdařil a autorka při práci na něm ztratila mnoho času, který mohla investovat efektivněji. Pro výslednou verzi práce jsou tedy důležitější spíše Sokolovo pojetí života či Girardova koncepce transcendence, než symbolická antropologie Geertzova.

Druhým problémem, který výsledky úsilí Evy Metelkové limituje je jazyk. Práce s dílem takového mistra literárního vyjádření jako je Thorton Wilder vyžaduje větší literární zkušenost a zručnost, než má Metelková. Navíc původní záměr vypracovat nejdříve syžety všech Wilderových románů a her a pak teprve k nim odkazovat v tématických analýzách, jsem autorce rozmluvil pro velkou pracnost a nárůst celkového objemu práce někam ke stopadesáti stranám textu. Torzem tohoto úsilí jsou velmi zdařilé sužety základních děl, ke kterým se autorka v textu vztahuje, jež jsou řazené na konci práce. Autorka se posléze soustředila zejména na nejslavnější Wilderova díla „Most sv. Ludvíka krále“ a „Naše městečko“, které velmi zdařile dokládá i v dalších dramatických textech autora. Zkrátka přišly některé důležité texty románové, především Osmý den a Březnové idy. Devět bran (Th.North) je alespoň stručně vystiženo, ocenil bych však snahu provést typologii lásky, kterou provádí na výše uvedených textech také zde. Autorka si ne vždy dobře poradí s dvojí perspektivou pohledu, v níž si mistrovsky libuje Wilder, s drobnokresbou na jedné straně a s kosmickou

perspektivou na straně druhé. V tomto ohledy mohl být vcelku zdařilý koncept dvojího pojetí života ve smyslu H. Jonase či J. Sokola doplněn Dvojím pramenem mravnosti a náboženství H. Bergsona. Nemyslím teď přímo na práci s textem této opomíjené knihy, ale na práci s dvojitou perspektivou, dvojitou optikou, pokud by ji autorka upřela také na lásku a smrt. Práci Evy Metelkové hodnotím jako vcelku zdařilou, poctivě provedenou, prokazující, že na rozdíl od mnohých módních autorů mohou být opomíjení klasické klíčem a příkladem k porozumění vlastnímu životu a nikoli jen čtivem a zábavou sloužící jen k utracení prázdného času. Výše zmíněné nedostatky a jistá nedotaženost práce mne vedou k navrhované známce „velmi dobře“ a bodovému hodnocení v rozpětí od 30-32 bodů.